

42/2023 ZNSS

Kľúčové slová: azyl; doplnková ochrana; vážne bezprávie

Prejudikatúra: 1 Sža 72/2010; 1 Sža 86/2010; 1 Sža 17/2009

Vzťah k právnej úprave: § 2 písm. f) bod 3, § 13a zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Právna veta

- I. Pri rozhodovaní o poskytnutí doplnkovej ochrany podľa § 13a zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v tej súvislosti posudzovaní existencie vážneho bezprávia definovaného v § 2 písm. f) bode 3 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov je správny orgán povinný skúmať splnenie podmienok v nasledujúcom poradí:**
- (i) Ako prvá musí byť posúdená otázka, či sa krajina pôvodu žiadateľa o azyl nachádza v situácii medzinárodného alebo vnútorného ozbrojeného konfliktu.
Ak je odpoveď na prvú otázku kladná, žalovaný musí skúmať
 - (ii) existenciu vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násilia a
 - (iii) súčasne musí skúmať, či násilie dosahuje intenzitu vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo telesnej integrity.
- II. Absencia podmienky medzinárodného, resp. vnútorného ozbrojeného konfliktu v krajine pôvodu vylučuje posúdenie ďalších podmienok uvedených v § 2 písm. f) bode 3 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov (t. j. existenciu vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násilia a jeho intenzity), a je tak možné uzavrieť, že vážna ujma v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia sťažovateľovi reálne nehrozí.**

[rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sak 18/2022 z 31. januára 2023: predsedníčka senátu JUDr. Elena Berthotyová, PhD. (sudkyňa spravodajkyňa), sudcovia JUDr. Marián Trenčan a prof. JUDr. Juraj Vačok, PhD.]

Vymedzenie veci

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Žalovaný rozhodnutím ČAS: MU-PO-350-29/2021-Ž zo dňa 06.05.2022 (ďalej aj „*napadnuté rozhodnutie*“) podľa ustanovenia § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „*zákon o azyle alebo ZoA*“) žalobcovi neudelil azyl a súčasne mu podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle neposkytol doplnkovú ochranu.

2. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí uviedol, že žalobcu možno označiť za nedôveryhodnú osobu z dôvodov konkrétne uvedených v napadnutom rozhodnutí. Žalobcom prezentovanú obavu o život v kontexte tvrdenia jeho spolupráce s členmi opozičného politika U.. U.. K., ktorému mal poskytovať vlastnoručne natočené videá o blahobyte štátnych zamestnancov RŽD, ktoré K. zverejňoval na svojich internetových portáloch, ktorú následne poprel a tvrdil, že nespolupracoval so žiadnym členom politického štábu opozičného politika U.. U.. K., ale informácie a videá poskytoval kamarátovi K. S., ktorý bol osobným strážcom F. S., (...). Žalovaný poukázal na to, že po údajnom nútenom odchode z krajiny pôvodu z obavy o svoj život v apríli 2018 sa žalobca niekoľkokrát vrátil do miesta svojho bydliska, napriek tomu, že ho údajne v jeho bydlisku navštevovali zamestnanci Interného sledovania federálnej služby Ruskej federácie (ďalej tiež „RF“), ktorí aj za pomoci fyzického násillia ho nútili k spolupráci. Údajná obava o život žalobcu nebola prekážkou, aby sa niekoľkokrát legálne, na svoj vlastný cestovný pas vrátil a pobýval v mieste svojho bydliska, kde mu hrozilo údajné nebezpečenstvo, pred ktorým utekal, dokonca kontaktoval inštitúciu, Ministerstvo vnútra RF, ktorá bola údajne zodpovedná za jeho problémy v krajine pôvodu. Za účelom vybavenia prechodného pobytu na území SR si v čase, keď mal obavu o svoj život, ktorú predstavovali zamestnanci Interného sledovania federálnej služby RF vybavil 4. júna 2018 v mieste pobytu v Q. výpis registra trestov na Ministerstve vnútra RF. Taktiež si v tomto čase v Moskve vybavil lotyšské vízum (od 17. mája 2018 do 16. novembra 2018).

3. Žalovaný dospel k záveru, že žalobcom prezentované dôvody, ktorými odôvodňoval svoju žiadosť o udelenie azylu na území SR, nezakladajú relevantný dôvod na udelenie azylu, nakoľko nimi neboli preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu. Taktiež nebolo podľa žalovaného preukázané prenasledovanie žalobcu v krajine pôvodu za uplatňovanie politických práv a slobôd. Naopak, na základe vykonaného vyhodnotenia a komplexného posúdenia žalobcu označil ako nedôveryhodnú osobu, ktorého obavu o život, ktorú prezentoval ako dôvod svojej žiadosti o azyl, označil taktiež ako nedôveryhodnú. Keďže v priebehu konania neboli zistené žiadne indície, na základe ktorých by bolo možné prípadné ohrozenie jeho bezpečnosti spájať s jeho rasou, náboženským alebo politickým presvedčením, žalovaný konštatoval, že v jeho prípade neboli splnené podmienky § 8 zákona o azyle, a preto mu azyl nebol udelený. Keďže žalobca nemá na území SR žiadnych rodinných príslušníkov s udeleným azylom, v jeho prípade neboli splnené ani podmienky pre udelenie azylu v zmysle § 10 zákona o azyle, t. j. na účel zlúčenia rodiny. Vzhľadom na to, že neboli splnené dôvody na udelenie azylu, žalovaný súčasne posúdil, či žalobca spĺňa dôvody na poskytnutie doplnkovej ochrany uvedené v § 13a a § 13b zákona o azyle a po vyhodnotení všetkých získaných informácií rozhodol, že doplnkovú ochranu žalobcovi neposkytol, vo vzťahu k eventuálnemu zlúčeniu rodiny s poukazom na to, žalobca na území SR nemá žiadnych rodinných príslušníkov s poskytnutou doplnkovou ochranou.

Konanie na krajskom súde

4. Včas podanou správnu žalobou na Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „*krajský súd*“ alebo „*správny súd*“) sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie z dôvodu, že zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci.

5. Žalobca poukázal na to, že Ruská federácia v kontexte vojnového konfliktu na Ukrajine považuje Slovenskú republiku za nepriateľskú krajinu a žalobca požiadaval o azyl z politických dôvodov v „*nepriateľskej krajine*“, resp. v minulosti tu pracoval, či podnikal. Z uvedených dôvodov bude v prípade návratu do krajiny pôvodu automaticky považovaný za zradcu Ruskej federácie, či ruského

národa, za čo mu hrozí prenasledovanie z politických dôvodov. Uvedené žalobcovi hrozí o to viac, že v čase svojho života v Rusku bol členom politickej strany B. V., X. Y. a pracoval v ruskom štátnom podniku RDŽ (ruské železničné dráhy) a aj napriek tomu, odoslal videonahrávky zachytávajúce blahobyť štátnych zamestnancov, z ktorých všetci boli členmi tejto politickej strany, opozičnej strane F. S.. Poukázal na vážne represálie ruských štátnych orgánov voči ruským štátnym občanom „*prozápadne naladeným*“, pričom žiadosť o azyl v „*nepriateľskej krajine*“ považujú ruské štátne orgány ešte za vyššiu úroveň opozičného myslenia a správania sa žalobcu, v porovnaní napríklad s podnikaním, či zamestnaním sa v niektorej nepriateľskej krajine. (...)

7. Krajský súd preskúmal rozhodnutie žalovaného a dospel k záveru, že argumentácia žalobcu v správnej žalobe nie je dôvodná a je potrebné ju podľa § 219 SSP zamietnuť.

17. Krajský súd poukázal na správnosť skutkových zistení žalovaného, a to že žalobca sa opakovane do krajiny svojho pôvodu vracal, aj za účelom vybavenia víz alebo povolenia na podnikanie na Slovensku. V administratívnom konaní neboli zistené žiadne indície o tom, že by žalobca mal potiaže v krajine pôvodu, ktoré by mu sťažovali plnenie jeho životných a pracovných plánov a celkovo kvalitu života, a to z dôvodu presadzovania určitých politických názorov.

19. Podľa krajského súdu žalovaný podrobne posúdil, či v prípade žalobcu nie sú splnené podmienky poskytnutia doplnkovej ochrany podľa § 13a a § 13b zákona o azyle a zistené skutočnosti správne a zákonne vyhodnotil a stotožnil sa so záverom žalovaného, ktorý posúdil každý z bodov § 2 ods. f) zákona o azyle samostatne so záverom, že podľa vlastných slov žalobcu, voči nemu v krajine pôvodu nikdy nebolo vedené trestné stíhanie. V krajine pôvodu nevyvíjal žiadnu činnosť, pre ktorú by mohol byť potrestaný. Je preto možné konštatovať, že v jeho prípade možno vylúčiť uloženie trestu smrti alebo jeho výkon. Po komplexnom posúdení vyhodnotil prezentovanú obavu o život ako nedôveryhodnú a v priebehu konania sa taktiež preukázalo, že ani takáto forma vážneho bezprávia mu nehrozí. Podľa krajského súdu to vyplýva zo samotného konania žalobcu, ktorý napriek prezentovanej obave o život sa niekoľkokrát vrátil a pobýval v mieste svojho bydliska v krajine pôvodu. V dostupných zdrojoch sa nenachádza informácia, že by na území RF, ako aj konkrétne v Q., kde má žalobca trvalé bydlisko, prebiehal akýkoľvek ozbrojený konflikt, ktorým by mohol byť v prípade návratu do krajiny pôvodu ohrozený na živote.

20. K argumentácii žalobcu, ktorý poukazuje na situáciu na Ukrajine a na to, že Rusko považuje Slovenskú republiku za nepriateľský štát, pričom žalobca tak požiadal o azyl v Slovenskej republike ako nepriateľskej krajine, kde v minulosti podnikal alebo pracoval, pričom žalobca vyjadril obavu, že bude v prípade návratu do Ruska automaticky považovaný za zradcu, krajský súd v zhode s vyjadrením žalovaného upriamil pozornosť na znenie ust. § 49 ods. 3 zákona o azyle, podľa ktorého „...*Ministerstvo alebo iný orgán verejnej správy nesmie bez súhlasu dotknutej osoby poskytnúť krajine pôvodu informácie o tom, že cudzinec podal žiadosť o udelenie azylu a o dôvodoch takej žiadosti ani vtedy, ak azyl alebo doplnková ochrana zanikli alebo cudzinec už nie je žiadateľom. Ministerstvo nesmie získavať informácie o cudzincoch od pôvodcu ich prenasledovania alebo vážneho bezprávia spôsobom, ktorým sa pôvodca prenasledovania dozvie, že títo cudzinci sú azylanti alebo cudzinci, ktorým sa poskytla doplnková ochrana; v prípade žiadateľov od údajného pôvodcu prenasledovania alebo vážneho bezprávia.*“

Konanie na kasačnom súde

23. Proti rozsudku krajského soudu, uvedenému v záhlaví tohoto rozhodnutí, podal stěžovatel v zákoně lhote kasační stížnost z důvodů podle § 440 odst. 1 písm. g) SSP, a to, z důvodu, že krajský soud rozhodl na základě nesprávného právního posouzení věci.

24. Stěžovatel zejména namítal:

- nesprávně vyhodnocení skutkového stavu krajským soudem. Zdůraznil, že jako člen vládní strany v krajině původu pracoval v státním podniku. Bol svědkem denne páchané korupcie a klientelizmu. V určitém momente nadobudol vnútorné presvedčenie, že dianie, ktorého je svedkom, nie je na mieste a verejnosť sa o týchto praktikách má dozvedieť a v krajině původu musí dôjsť k nevyhnutným zmenám. Následne si ho opakovane vyhládala spravodajská služba Ruskej federácie, ktorá prostredníctvom mučenia a neľudského zaobchádzania, donútila stěžovateľa zrádzať a poskytnúť osobné informácie o predstaviteľoch a rodinných príslušníkoch predstaviteľov štátneho podniku. Na základe prežitého mučenia a vydierania zločkami štátu, stěžovateľ pociťuje obavu o svoju bezpečnosť a strach z prenasledovania v krajině původu. (...)
- nesprávně posúdenie krajského soudu v tom, že stěžovatel nie je osobou, ktorá by sa v krajině původu alebo aj počas pôsobenia na území Slovenskej republiky vo vzťahu k RF politicky exponovala (...). Má za to, že opodstatnené obavy stěžovateľa plynú práve z jeho určitej formy „spolupráce“ s opozičnou stranou F. S., ktorému prostredníctvom svojho kamaráta - ochrankára P. S. poskytol inkriminujúce videonahrávky, ktoré boli svojim obsahom schopné zdiskreditovať vládnu stranu. Obavy stěžovateľa boli o to viac opodstatnené, že sám pôsobil ako člen vládnucej strany X. Y.. Navyše, príslušníci vnútorného vyšetrovania FSB o uvedenej spolupráci stěžovateľa s opozíciou vedeli a v tejto súvislosti sa stěžovateľovi aj vyhrážali oznámením tejto skutočnosti predstaviteľom vládnucej strany,
- nedostatočné zohľadnenie zreteľa na mučenie, ktorému bol stěžovateľ v krajině zo strany štátnych orgánov vystavený z dôvodu zverejnenia videonahrávok kompromitujúcich predstaviteľov vládnucej strany na vysokých pozíciách a taktiež z dôvodu mocenských bojov v strane B. V. a v snahe získať informácie o H. príslušníkmi FSB. V tejto súvislosti poukázal na správu ACCORD - Rakúske centrum pre výskum a dokumentáciu krajiny původu a azylu: Správa o politických protestoch a disidentoch v Rusku v kontexte konfliktu na Ukrajine, publikovanej v máji 2022, ktorá popisuje protixtrémistickú legislatívu v RF. Poukázal tiež na správu Rakúskeho centra pre výskum a dokumentáciu krajiny původu a azylu ACCORD, správu o politických protestoch a disidentoch v Rusku v kontexte konfliktu na Ukrajine, publikovanej v máji 2022 z ktorej vyplýva, že Trestný zákon Ruskej federácie kriminalizuje ohováranie. Z uvedených správ podľa stěžovateľa vyplýva, že mu v zmysle ustanovení zákona o extrémizme a o ohováraní v Trestnom zákone Ruskej federácie, hrozí prenasledovanie za zverejňovanie videonahrávok zachytávajúcich blahobyť a luxus štátnych zamestnancov, čo je v rozpore s proklamovanou stratégiou a politikou vládnucej strany. Stěžovateľ je toho názoru, že svojim konaním jednoznačne vyjadril svoje politické presvedčenie a názor, ktorý nie je totožný s politikou strany X. Y. a zároveň, ktorý si ako člen tejto strany ani nemohol dovoliť prejavovať.
- nesprávně právně posúdenie věci, keď žalovaný, ako aj krajský soud vyslovili názor, že stěžovateľ nie je osobou s politickou príslušnosťou. Stěžovateľ je doposiaľ členom strany X. Y.. Navyše, je osobou, ktorá vyniesla dôverné informácie v prospech opozičnej strany. Práve toto jeho konanie zapríčinilo jeho prenasledovanie a mučenie zo strany FSB v krajině původu. Stěžovateľ má opodstatnené obavy z jeho prenasledovania zo strany vládných štruktúr v krajině původu z dôvodu zastávania jeho politických názorov a vzhľadom na

tieto obavy sa nemôže a nechce vrátiť do krajiny svojho pôvodu. Príčinná súvislosť medzi jeho obavami a nemožnosťou jeho návratu je daná tým, že sťažovateľ v minulosti bol vystavený priamej hrozbe prenasledovania, čo predstavuje vážnu známku opodstatnenosti jeho obáv,

- nesprávne právne posúdenie nedôveryhodnosti a nekonzistentnosti výpovede sťažovateľa, ktorého mal žalovaný, ako aj krajský súd posudzovať ako zraniteľnú osobu v kontexte, toho, že jeho dôvera voči štátnym inštitúciám na základe prežitej traumy z krajiny pôvodu je otrasená. Na túto skutočnosť pri hodnotení vierohodnosti mali, ako žalovaný, tak krajský súd prihliadať.

25. (...) Sťažovateľ navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozhodol (...) tak, že rozsudok krajského súdu zmení tak, že rozhodnutie žalovaného (...) zrušuje a vec sa vracia žalovanému na ďalšie konanie.

Vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti

26. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti (...)

- opätovne poukázal na rozpory vo výpovediach žalobcu, (...)
- žalovaný poukázal na to, že zisťovanie skutkového stavu sa uskutočnilo najmä prostredníctvom dvoch podrobných osobných pohovoroch. Sťažovateľova výpoveď však bola v administratívnom konaní vyhodnotená ako nedôveryhodná, a to znemožnilo posúdiť nielen jeho dôvody na udelenie azylu, ale aj posúdiť dôvody pre poskytnutie doplnkovej ochrany,
- žalovaný v prvom rade vyhodnotil sťažovateľa ako nedôveryhodnú osobu, v druhom rade sa mu javí ako nelogické, aby zložky štátnej moci sťažovateľa prenasledovali, nakoľko je (podľa tvrdenia sťažovateľa) členom vládnucej politickej strany. Táto možnosť by podľa žalovaného prichádzala do úvahy za predpokladu, že by sťažovateľ preukázal, prečo v jeho konkrétnom a individuálnom prípade by mal platiť opak. To sa v konaní podľa žalovaného nepotvrdilo. Navrhol kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť.

Z odôvodnenia rozhodnutia

Posúdenie námietok Najvyšším správnym súdom Slovenskej republiky

29. Najvyšší správny súd SR súd po preskúmaní spisového materiálu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného dospel k záveru, že kasačné námietky sťažovateľa, podľa ktorých krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci nie sú dôvodné.

42. K právnemu posúdeniu doplnkovej ochrany považuje Najvyšší správny súd SR za potrebné uviesť, že na to, aby bola žiadateľovi priznaná doplnková ochrana, musia byť kumulatívne splnené všetky podmienky stanovené v § 13a zákona o azyle žiadateľ (1) nesmie splňať podmienky na udelenie azylu, (2) musí sa nachádzať mimo svojej krajiny pôvodu, (3) musí mať dôvodnú obavu, že je v skutočnom nebezpečenstve (reálna hrozba hrozbe vážneho bezprávia).

43. Ako však vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1SžA/72/2010 zo dňa 14. 9. 2010 zmyslom a účelom doplnkovej ochrany podľa ZoA je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území Slovenskej republiky tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu

viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z ktorých je potrebné vychádzať.

44. Podľa § 13a ZoA ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

45. Ako vyplýva z § 13a ods. 1 zákona o azyle, musí byť v prípade doplnkovej ochrany naplnený predpoklad reálneho nebezpečenstva vážnej ujmy, ktorá žiadateľovi o udelenie medzinárodnej ochrany hrozí. V tomto ohľade sťažovateľ tvrdil, že má obavu z ohrozenia svojho života v dôsledku toho, že po podaní žiadosti o azyl žiadateľom došlo dňa 24.02.2022 k napadnutiu Ukrajiny Ruskou federáciou. Sťažovateľ má z dôvodu zmeny bezpečnostnej a politickej situácie v krajine pôvodu obavu, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia v podobe mučenia, alebo neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu, či trestu jednak za jeho pracovné aktivity na Slovensku, ale predovšetkým za podanie žiadosti o azyl z politických dôvodov.

46. V týchto dôvodoch, ktoré sťažovateľ uplatňuje, možno vidieť najmä hrozbu vážnej ujmy v zmysle § 13a v spojení s § 2 písm. f) bod 2 a 3 zákona o azyle, ktorý je transpozíciou článku 15 písm. c) Smernice Rady č. 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych normách, ktoré musia spĺňať štátni príslušníci tretích krajín alebo osoby bez štátnej príslušnosti, aby mohli žiadať o postavenie utečenca alebo osoby, ktorá z iných dôvodov potrebuje medzinárodnú ochranu, a o obsahu poskytovanej ochrany (ďalej len „kvalifikačná smernica“), vykonanou novelizáciou zákona o azyle zákonom účinnou od 1.1.2007.

47. K tomu Najvyšší správny súd SR pre prehľadnosť dopĺňa, že ustanovenie § 2 písm. f) ZoA transponovalo vymedzenie vážneho bezprávia tak, ako je upravené v článku 15 kvalifikačnej smernice (Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ). Vážne bezprávie podľa uvedeného článku pozostáva: a) z trestu smrti alebo popravy, alebo b) z mučenia alebo neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo potrestania žiadateľa v krajine pôvodu, alebo c) z vážneho a individuálneho ohrozenia života občana alebo osoby z dôvodu všeobecného násillia v situáciách medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu. Pre vec je relevantný článok 15 písm. b) a c).

48. K § 2 písm. f) bodu 2 ZoA, t. j. k hrozbe mučenia alebo neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu ako vyplýva z rozhodnutia žalovaného aj z rozsudku krajského súdu, hlavným dôvodom neposkytnutia doplnkovej ochrany bola vnútorná nekonzistentnosť azylového príbehu sťažovateľa. Sťažovateľ počas pohovoru uviedol niekoľko rozporov, ktoré podrobne opísal krajský súd v napadnutom rozsudku. Tieto rozpory podľa Najvyššieho správneho súdu svedčia o vnútornej nekonzistentnosti azylového príbehu sťažovateľa a jeho výpoveď aj ohľadom hrozby mučenia je tak nevierohodná. S uvedeným názorom sa stotožňuje aj súd kasačný a v podrobnostiach odkazuje na tú časť svojho rozsudku, kde sa venuje dôveryhodnosti žiadateľa o azyl (bod 59 rozsudku).

49. K § 2 písm. f) bodu 3 ZoA, t. j. k vážnemu a individuálnemu ohrozeniu života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu) z ktorých odvodzuje sťažovateľ existenciu hrozby vážneho bezprávia považuje Najvyšší správny súd SR za potrebné v prvom rade vymedziť podmienky, ktoré treba pri posúdení vážnej ujmy z uvedeného dôvodu skúmať.

50. Ide predovšetkým o splnenie podmienky (1) existencie medzinárodného alebo vnútorného ozbrojeného konfliktu v krajine pôvodu; (2) vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násilia.

51. Ich naplnenie je potrebné posudzovať v nasledujúcom poradí: Ako prvá musí byť posúdená otázka, či sa krajina pôvodu nachádza v situácii medzinárodného alebo vnútorného ozbrojeného konfliktu (prvá podmienka). Ak je odpoveď na prvú otázku kladná, žalovaný musí skúmať existenciu vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násilia a súčasne musí skúmať, či násilie dosahuje intenzitu vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo telesnej integrity (druhá podmienka).

52. K uvedenému Najvyšší správny súd SR považuje za dôležité zdôrazniť, že posudzovanie podmienok nemožno urobiť oddelene (v tejto súvislosti Najvyšší správny súd SR poukazuje na závery rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-465/07 Elgafaji), teda pri posudzovaní vážnej ujmy podľa § 13a v spojení s § 2 písm. f) bod 3 ZoA treba úsudok o naplnení podmienok spojiť v jedno hodnotiace kritérium.

53. Z toho, čo bolo uvedené vyššie, teda vyplýva, že prvoradou otázkou, na ktorú je potrebné odpovedať, je naplnenie existencie podmienky prvej, teda či v krajine pôvodu sťažovateľa existuje medzinárodný alebo vnútorný ozbrojený konflikt. Keďže medzinárodný ozbrojený konflikt sťažovateľ vníma z pohľadu napadnutia Ukrajiny Ruskou federáciou, bolo potrebné posúdiť, či sa jedná o medzinárodný konflikt na území krajiny pôvodu sťažovateľa. Z dostupných verejne známych informácií vyplýva, že tento vojenský konflikt v dôsledku ruskej invázie na Ukrajinu prebieha od 24.2.2022, ide však o vojenský konflikt, ktorý prebieha na území Ukrajiny. V teraz posudzovanej veci nemožno uvažovať v rovine naplnenia kritéria medzinárodného ozbrojeného konfliktu, napriek tomu, že v dôsledku ruskej invázie na Ukrajinu ide o prebiehajúci vojenský konflikt avšak nie na území krajiny pôvodu sťažovateľa - Ruskej federácie.

54. Najvyšší správny súd SR teda uzatvára, že v čase, keď bola posudzovaná žiadosť sťažovateľa o udelenie medzinárodnej ochrany, podmienka medzinárodného ani vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu v zmysle záverov, ku ktorým dospel Súdny dvor Európskej únie (vo veci C-465/07 Elgafaji) v otázke, ktorá je teraz pre posúdenie veci zásadná, splnená nebola, pretože medzinárodný ani vnútorný ozbrojený konflikt v krajine pôvodu sťažovateľa, teda v Ruskej federácii neprebíhal.

55. Podľa Najvyššieho správneho súdu SR teda už absencia podmienky medzinárodného resp. vnútorného ozbrojeného konfliktu v krajine pôvodu vylučuje posúdenie ďalších podmienok vážneho bezprávia v zmysle § 13a v spojení s § 2 písm. f) bod 3 ZoA, ako boli zhora vymedzené, a je tak zrejmé, že vážna ujma v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia sťažovateľovi reálne nehrozí. Preto sa Najvyšší správny súd SR ani bližšie nezaoberal otázkou, ktorá mohla byť v teraz posudzovanej veci spornou, totiž či by v prípade návratu do krajiny pôvodu hrozilo sťažovateľovi vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti jeho osoby z dôvodu svojvoľného násilia.

56. Keďže túto podmienku bolo namieste posudzovať iba vtedy, ak by bola uznaná za naplnenú podmienka existencie medzinárodného alebo vnútorného ozbrojeného konfliktu, k čomu v danom prípade nedošlo, nezistil Najvyšší správny súd SR nutnosť sa touto potenciálne spornou otázkou zaoberať. V tejto súvislosti však Najvyšší správny súd SR dáva do pozornosti, že nad rámec povinného posúdenia sa touto otázkou krajský súd zaoberal, keď k argumentácii sťažovateľa, ktorý poukazuje na situáciu na Ukrajine a na to, že Rusko považuje Slovenskú republiku za nepriateľský štát, pričom sťažovateľ tým, že požiadal o azyl v Slovenskej republike ako nepriateľskej krajine, kde v minulosti

podnikal alebo pracoval, vyjadril obavu, že bude v prípade návratu do Ruska automaticky považovaný za zradcu, krajský súd upriamil pozornosť na znenie ust. § 49 ods. 3 zákona o azyle, podľa ktorého „...Ministerstvo alebo iný orgán verejnej správy nesmie bez súhlasu dotknutej osoby poskytnúť krajine pôvodu informácie o tom, že cudzinec podal žiadosť o udelenie azylu a o dôvodoch takej žiadosti ani vtedy, ak azyl alebo doplnková ochrana zanikli alebo cudzinec už nie je žiadateľom. Ministerstvo nesmie získavať informácie o cudzincoch od pôvodcu ich prenasledovania alebo vážneho bezprávia spôsobom, ktorým sa pôvodca prenasledovania dozvie, že títo cudzinci sú azylanti alebo cudzinci, ktorým sa poskytla doplnková ochrana; v prípade žiadateľov od údajného pôvodcu prenasledovania alebo vážneho bezprávia.“

57. Z uvedeného teda vyplýva, že v prípade sťažovateľa reálna hrozba vážnej ujmy daná nie je. Rešpektovanie zásady nevrátenia (non - refoulement), ktorú je nevyhnutné nielen podľa článku 33 Dohovoru o právnom postavení utečencov, ale aj podľa článku 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd skúmať, tak bolo v teraz posudzovanej veci riadne a dostatočne zvážené z tých východísk, ktoré prichádzali do úvahy predovšetkým podľa § 13a v spojení s § 2 písm. f) bod 3 ZoA. Podľa Najvyššieho správneho súdu SR sťažovateľ nespĺňa podmienky na uplatnenie zásady non-refoulement.

58. V predmetnej veci neboli ani podľa Najvyššieho správneho súdu SR zistené závažné a potvrdené dôvody pre bezprostrednú a reálnu hrozbu vážneho bezprávia, tak ako je definovaná v § 2 písm. f) ZoA, pričom v podrobnostiach na správny záver žalovaného, ktorý bol vyhodnotený aj krajským súdom za správny aj s ohľadom na preukázanú nedôveryhodnosť výpovede sťažovateľa, najvyšší správny súd odkazuje.

59. K dôveryhodnosti sťažovateľa. Sťažovateľ v správnom konaní v pohovore zo dňa 2.12.2021 odôvodnil svoju žiadosť o azyl tým, že ako vodič riaditeľa železníc, prichádzal do kontaktu s informáciami, o ktoré údajne mali záujem pracovníci federálnej služby RF. Sťažovateľ sa na prvom pohovore odvolával na to, že bol dávaný do súvislosti s politickou stranou P. K.. V druhom pohovore zo dňa 20.4.2022 túto spoluprácu dementoval a uvádzal, že dodával informácie K. S., ktorý pracoval pre F. S. z inej opozičnej strany. Sťažovateľ síce uviedol už na prvom pohovore, že je členom vládnucej strany X. Y., avšak nepreukázal, prečo by mal mať pre svoju príslušnosť k tejto strane opodstatnenú obavu z prenasledovania. Rovnako ani skutočnosť, že mal natočiť video o luxusnom prostredí hotela, v ktorom rokoval primátor mesta W., nevytvára o reálnosti hrozieb z prenasledovania. Zverejnenie tohto videa sa malo uskutočniť prostredníctvom sociálnej siete v skupine „spolužiaci“. Opísané video nielen že nebolo verejne dostupné, ale ani nemá charakter politického podľa jeho obsahu, a teda záver žalovaného, že nemôže zakladať ani motív na prenasledovanie z politických dôvodov, je logický a správny.

60. V žalobe aj v kasačnom konaní sťažovateľ uviedol, že ako člen vládnej strany v krajine pôvodu pracoval v štátnom podniku. Bol svedkom denne páchanej korupcie a klientelizmu. V určitom momente nadobudol vnútorné presvedčenie, že dianie, ktorého je svedkom, nie je na mieste a verejnosť sa o papalášskych praktikách musí dozvedieť a v krajine pôvodu musí dôjsť k nevyhnutným zmenám. Následne si ho opakovane vyhládala spravodajská služba Ruskej federácie, ktorá prostredníctvom mučenia a neľudského zaobchádzania ho donútila zrádzať a poskytnúť osobné informácie o predstaviteľoch a rodinných príslušníkoch predstaviteľov štátneho podniku. Na základe prežitého mučenia a vydierania zločkami štátu sťažovateľ pociťuje obavu o svoju bezpečnosť a strach z prenasledovania v krajine pôvodu, pričom svoj pohľad na situáciu v krajine a jej vplyv na osobný život odvodzuje z rôznych súčasných externých a nezávislých zdrojov.

61. V tejto súvislosti však nemožno opomenúť, že sťažovateľ v pohovore pred žalovaným dňa 2. decembra 2021 uviedol o. i., že na územie SR pricestoval prvýkrát na svoj vlastný cestovný pas opatrený lotyšskými vízami legálnym spôsobom v októbri 2017. Chcel si založiť na území SR spoločnosť a začať podnikáť. V júni 2018 vycestoval do SR a v Bratislave požiadal o vydanie živnostenského listu. Následne, už so živnostenským listom, sa vrátil späť do Moskvy, kde na veľvyslanectve SR požiadal o vydanie pracovných víz v SR. Tie dostal 5. alebo 6. septembra 2018 a letecky vycestoval z krajiny. Na území SR zastupoval firmu SK IM EX, tam pracoval do februára 2021, kedy bol zadržaný za krádež alkoholu. Bol odsúdený na tri mesiace podmieene. Po troch týždňoch opäť ukradol v obchode fľašu vodky, to už bol odsúdený na šesť mesiacov nepodmienené a bol mu uložený trest vyhodenia. Po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody v Trnave, bol umiestnený do ÚPZ Sečovce, kde sa v priebehu pohovoru vyjadril aj k zápisnici, ktorá s ním bola spísaná na Oddelení cudzineckej polície PZ Trnava 24. októbra 2021, kde uviedol, že v RF mu nehrozí prenasledovanie z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodu zastávania určitých politických dôvodov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine. Rovnako mu v RF nehrozí mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest. Preto na území SR azyl nežiada a chce sa slobodne a dobrovoľne vrátiť do RF. Uviedol, že už v Trnave prehlásil, že žiada na území SR o udelenie azylu, no povedali mu, že je k tomu potrebných veľa dokumentov, a že o azyl môže požiadať v ÚPZ Sečovce. Na otázku, prečo nepožiadal o udelenie azylu hneď po jeho umiestnení v ÚPZ Sečovce odpovedal, že sa chcel vrátiť do RF. V tejto zápisnici mu bola položená otázka, či bol z nejakej krajiny Európskej únie vyhostený, na ktorú odpovedal, že nebol. Z pohovoru, ako aj na základe zaobstaraných informácií vyplynulo, že bol vyhostený z Českej republiky. Tento rozpor vysvetlil tým, že otázku o vyhostení nepočul, vlastne ani nebral otázky vážne, keďže malo dôjsť k rýchlemu transportu do ÚPZ Sečovce. V pohovore na otázku, či používal niekedy iné priezviská alebo mená, odpovedal, že nepoužíval. Z informácií zabezpečených žalovaným však vyplýva, že na území Českej republiky používal osobné doklady na meno I. A.. Preto mu bola položená otázka, či trvá na svojom vyjadrení, že nepoužíval iné mená, alebo priezviská. Odpoveďou bolo, že v Českej republike mal doklady na iné meno.

62. Žalovaný uskutočnil so žalobcom 20. apríla 2022 doplňujúci pohovor, v ktorom mu dal priateľ, aby uviedol informácie ohľadne svojej spolupráce s členmi politického štábu opozičného politika U.U. K., ktorému mal prostredníctvom členov jeho štábu poskytovať vlastnoručne natočené videá o blahobyte štátnych zamestnancov Ruských železničných dráh (ďalej len „RŽD“), ktoré K. následne zverejňoval na svojich internetových portáloch. Hneď v úvode uviedol, že nespolupracoval so žiadnym členom politického štábu opozičného politika U. U. K.. Mal iba kamaráta, K. S., ktorý bol osobným strážcom F. S., ktorý má mať v RF svoju opozičnú politickú stranu. Tomuto kamarátovi v júli 2015 odovzdal dve videonahrávky, ktoré urobil na svojom mobilnom telefóne. Ten ich následne zdieľal na facebookovej skupine „*Spolužiaci*“. Žalobcovi zabezpečil H. v priestoroch relaxačného zariadenia RŽD, v rezidencii „*Penzión Čemorie Jakunina*“ v meste Soči dovolenku. Počas tejto dovolenky mu oznámil, že má vziať od primátora mesta W. nejaké dokumenty. Po kontaktovaní ho primátor (meno primátora si nepamätá) zavolať do reštaurácie, kde práve prebiehalo rokovanie primátora mesta. Po jeho príchode ho požiadal, aby na neho počkal, nakoľko pre dokumenty musel ísť do inej miestnosti. Počas čakania (asi 10 min.) začal na svoj mobil nahrávať rokovanie, lebo mal inú predstavu o rokovaní, kde sa preberajú štátne záležitosti. Nepáčilo sa mu, kde sa koná zasadanie, že sa to dialo počas stolovania, že sa pil alkohol a že tam boli ľudia oblečení v tričkách a šortkách. Druhá nahrávka vznikla priamo v relaxačnom zariadení RŽD, kde žalobca chcel zachytiť komfort, ktorý majú zamestnanci RŽD v tomto zariadení k dispozícii.

63. Ako vyplýva z rozhodnutia žalovaného aj z rozsudku krajského súdu, hlavným dôvodom neudelenia medzinárodnej ochrany bola nedôveryhodnosť osoby žiadateľa o azyl a tým aj jeho

azylového príbehu. Sťažovateľ počas pohovoru uviedol niekoľko rozporov, ktoré podrobne opísal krajský súd v bodoch 45 napadnutého rozsudku. V podanej žalobe síce už príbeh opísal konzistentne vrátane časovej osi prenasledovania, avšak žaloba vyvolala ešte viac pochybností o dôveryhodnosti príbehu žiadateľa. Zo žaloby vyplývalo, že práve strach žalobcu z mučenia za poskytovanie údajov spolupráce s členmi politického štábu opozičného politika U.U. K., ktorému mal prostredníctvom členov jeho štábu poskytovať vlastnoručne natočené videá o blahobyte štátnych zamestnancov Ruských železničných dráh (ďalej len „RŽD“), ktoré K. následne zverejňoval na svojich internetových portáloch ho viedlo k podaniu žiadosti o azyl, avšak z pohovorov pred žalovaným vyplýva, že skutočným dôvodom jeho odchodu z krajiny pôvodu boli snahy o podnikateľskú činnosť na území SR. Ako sám uviedol, v júni 2018 vycestoval do SR a v Bratislave požiadal o vydanie živnostenského listu. Následne, už so živnostenským listom, sa vrátil späť do Moskvy, kde na veľvyslanectve SR požiadal o vydanie pracovných víz v SR. Tie dostal 5. alebo 6. septembra 2018 a letecky vycestoval z krajiny.

64. Zo zápisnice o vyjadrení sťažovateľa zo dňa 24.10.2021, č. p. PPZ-HCP-BA9-103-012/2020-AV vyplýva, že sťažovateľ na otázku žalovaného, či bol z nejakej krajiny Európskej únie vyhostený odpovedal „*nie nebol som vyhostený zo žiadnej krajiny.*“ V dotazníku žiadateľa o udelenie azylu dňa 02.12.2021 bol sťažovateľ vyzvaný, aby uviedol, či trvá na svojom vyjadrení, že nepoužíval žiadne iné mená a rovnako na vysvetlenie k neuvedeniu tej skutočnosti, že bol vyhostený z inej krajiny, na čo žalobca odpovedal, že v ČR mal doklady na iné meno a otázku o vyhostení z inej krajiny nepočul resp. vôbec nebral vážne tieto otázky, keďže malo prísť k rýchlemu transportu do ÚPZ.

65. Podľa Najvyššieho správneho súdu výpoveď sťažovateľa v priebehu administratívneho konania postráda znaky konzistentnosti a dôveryhodnosti. Navzájom tieto údaje uvedené v prvom a v druhom pohovore nekorešponujú. Tieto a ďalšie čiastkové rozpory (...) svedčia o vnútornej nekonzistentnosti azylového príbehu žalobcu a jeho výpoveď je tak nevierohodná.

66. Podľa názoru Najvyššieho správneho súdu SR žalovaný dostatočne podrobne zhodnotil skutočnosti, ktoré sťažovateľ uviedol v správnom konaní. Sťažovateľ zatiaľ neuviedol žiadne skutočnosti o nejasnostiach a súvislostiach nájdených v údajnom príbehu, ktoré by podporili a potvrdili pravosť jeho tvrdenia. Nepredložil teda verziu príbehu, z ktorej by bolo možné odvodiť jeho relevantné obavy z návratu do krajiny pôvodu. Najvyšší správny súd SR preto nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi návratom žalobcu do jeho krajiny pôvodu a jeho údajnými obavami. Súhlasil teda so žalovaným a krajským súdom, že žalobcovi nehrozí vážna ujma, ktorá by odôvodňovala poskytnutie doplnkovej ochrany v zmysle § 13a zákona o azyle.

67. Ani nové skutočnosti, na ktoré sťažovateľ poukazuje v súvislosti so správami o krajine pôvodu, nemajú vplyv na tvrdené skutočnosti, práve pre jeho preukázanú nedôveryhodnosť. Ťažisko údajných dôvodov na poskytnutie medzinárodnej ochrany sa preto nemohlo posunúť nad dátum rozhodnutia.

68. Krajským súdom popísané rozpory podľa Najvyššieho správneho súdu svedčia o vnútornej nekonzistentnosti azylového príbehu žalobcu a jeho výpoveď je tak nevierohodná. Najmä vnútorná nekonzistentnosť bola posúdená správne. Vnútorná nekonzistentnosť azylového príbehu sťažovateľa potom sama osebe zakladá nedôveryhodnosť jeho výpovede, a teda nedôvodnosť udelenia medzinárodnej ochrany.

69. Najvyšší správny súd SR teda zhodne so žalovaným aj krajským súdom dospel k záveru, že sťažovateľ nesplnil zákonné podmienky pre udelenie azylu v zmysle § 8 ZoA ani podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany v zmysle ZoA. K tomu treba zdôrazniť, že výpoveď sťažovateľa v

priebehu administratívneho konania postráda znaky konzistentnosti a dôveryhodnosti (bližšie body 45-51 tohto rozsudku). Rozpory v údajoch týkajúcich sa objasnenia okolností, z ktorých by bolo možné ustáliť s kým sťažovateľ spolupracoval pri dodávaní informácií, o ktoré mali údajne záujem pracovníci federálnej služby RF a z koho strany mu hrozí prenasledovanie sa líšili (v prvom a v druhom pohovore), pričom sťažovateľovi sa nepodarilo ani napriek snahe žalovaného tieto rozpory vysvetliť resp. dôveryhodne objasniť. Pripisovanie opomenutia uvedenia obáv z návratu do Ruskej federácie, resp. do inej krajiny vo vstupnom pohovore únavou, popletím, resp. opomenutím sťažovateľa, ktorými sa snaží ospravedlniť, resp. objasniť tieto nedostatky tvrdení nevyznievajú ani podľa Najvyššieho správneho súdu SR uveriteľne. Nie len preto, že sťažovateľ si musí byť ako žiadateľ o azyl pri úrovni svojho vzdelania (študoval žurnalistiku, štúdium síce neukončil) a vedomia dôsledkov neuvedenia pre sťažovateľa ako žiadateľa o azyl podstatných dôvodov žiadosti o azyl, resp. uvádzania rôznych dejových okolností, ktoré si protirečia. Dôveryhodne nevyznieva ani snaha sťažovateľa o pripísanie niektorých vyjadrení, resp. odpovedí na otázku zo strany žalovaného zapisovateľovi. Sťažovateľ predovšetkým neuviedol žiaden dôvod, pre ktorý by bolo možné spochybniť správnosť, úplnosť formulácie odpovedí sťažovateľa zapisovateľom, resp. dokonca dotvárania odpovedí zapisovateľom alebo uvádzanie odpovede, ktorú vôbec nemal sťažovateľ uvádzať. Zo zápisnice č. p. PPZ-HCP-BA9-103-012/2020-AV zo dňa 24.10.2021, vyplýva, že sťažovateľ bol vypočutý V.. R. J. za prítomnosti V.. I. Z. a tlmočnice Q.. Q. F., ktorí podpísali zápisnicu bez uvedenia akýchkoľvek výhrad. Navyše, zapisovateľ ani príslušník PZ, ktorý vedie pohovor, resp. kladie otázky vypočúvanému vo veci zaistenia trestu vyhostenia nie je nijakým spôsobom zainteresovaný na výsledku administratívneho konania o azyl. Preto tvrdenie sťažovateľa, že v zápisnici č. p. PPZ-HCP-BA9-103-012/2020-AV zo dňa 24.10.2021, čo sa týka pôvodne tvrdenej neexistencie prekážok vycestovania a nebezpečenstva, že *„také nič v uvedenej zápisnici nepovedal, tieto informácie uviedol sám zapisovateľ, resp. tvrdenie sťažovateľa, že otázku či bol vyhostený do inej krajiny, nepočul, resp. vôbec nebral tieto otázky vážne, keďže malo prísť k rýchlemu transportu“*, mali nepochybne vplyv aj na posúdenie celkovej dôveryhodnosti žiadateľa o azyl ale aj dôvodnosti jeho žiadosti o azyl, ktorá sa rozhodne nejaví ani Najvyššiemu správne súdu SR ako úprimná, naliehavá a dôveryhodná.

70. V nadväznosti na vyššie uvedené Najvyšší správny súd SR konštatuje, že súhlasí s právnym posúdením veci tak, ako bolo učené žalovaným a krajským súdom. Rovnako nezistil, že by konanie bolo zaťažené chybou spočívajúcou v tom, že skutková podstata, z ktorej správny orgán v napadnutom rozhodnutí vychádzal, nemala oporu v spisoch alebo je s nimi v rozpore, alebo že pri jej zisťovaní bol porušený zákon v ustanoveniach o konaní pred správnym orgánom takým spôsobom, že to mohlo ovplyvniť zákonnosť, a pre túto dôvodne vytýkanú vadu súd, ktorý vo veci rozhodoval, mal napadnuté rozhodnutie správneho orgánu zrušiť. Za danej situácie nemožno dôjsť k inému názoru, než k tomu, že krajský súd na základe takto formulovaných žalobných bodov preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného úplne vyčerpávajúcim spôsobom a vecne správne.

Zhrnutie

71. Najvyšší správny súd SR na základe vyššie uvedených úvah konštatuje, že krajský súd dospel k správne záveru, keď žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného považoval za súladné so zákonom a správnu žalobu zamietol. Nakoľko samotné preskúmané rozhodnutie v spojení s konaním, ktoré mu predchádzalo, netrpia vadami, ktoré by ho činili nezákonným, kasačný súd v zmysle § 461 SSP kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.